

I Podaci o finansijskom sektoru u Crnoj Gori

Kapital

Institucija	2007			2008		
	Kapital u 000 eur	% udio u imovini	% GDP	Kapital u 000 eur	% udio u imovini	% GDP
Banke	236.937	25,63%	9,33%	279.377	39,09%	9,06%
Bankarski sektor	236.937	25,63%	9,33%	279.377	39,09%	9,06%
Osiguravajuća društva	22.442	2,43%	0,88%	32.819	4,59%	1,06%
Fondovi zajedničkog ulaganja	659.101	71,29%	25,95%	392.803	54,95%	12,73%
Brokerska i dilerska društva	5.992	0,65%	0,24%	9.781	1,37%	0,32%
Nebankarski sektor	687.535	74,37%	27,07%	435.403	60,91%	14,11%
UKUPNO	924.472	100,00%		714.780	200,00%	

Kredit

Sektor	2007			2008		
	iznos u 000 000 €	% udio	% GDP	iznos u 000 000 €	% udio	% GDP
Kreditu privredi	1.364,40	63,18%	53,72%	1.761,00	62,94%	57,08%
Kreditu stanovništvu	795,00	36,82%	31,30%	1.037,00	37,06%	33,61%
UKUPNO	2.159,40	100,00%		2.798,00	100,00%	

Finansijski rezultati

Institucija	Finansijski rezultati u 000 €	
	2007	2008
Banke	15.914	-17.679
Bankarski sektor	17.921	-15.671
Osiguravajuća društva	819	-4.243
Fondovi zajedničkog ulaganja	229.777	-237.344
Brokerska i dilerska društva	4.062	-2.517
Nebankarski sektor	234.658	-244.104
UKUPNO	252.579	-259.775

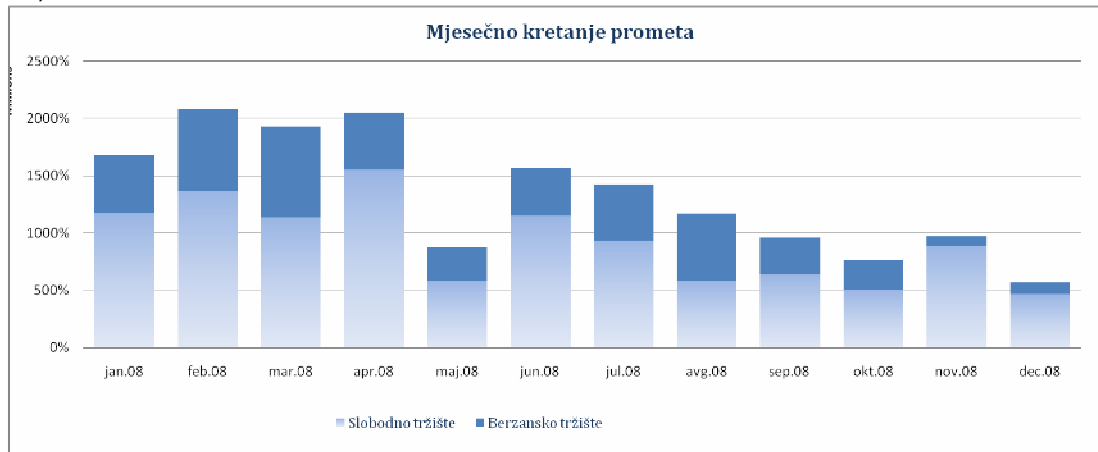
Promet na berzama/GDP

Godina	Promet/GDP
2007	28,64%
2008	5,10%
2009	15,16%

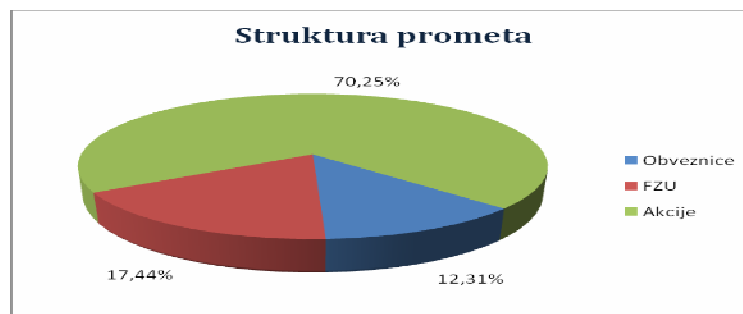
II Podaci o tržištu kapitala u Crnoj Gori u 2008. godini

1. Berzanski promet

Ukupno ostvareni promet na crnogorskim berzama u toku 2008. godine je iznosio 160.334.042€, tj. 50.432.759€ na berzanskom tržištu¹ i 109.901.283€ na slobodnom tržištu². Upoređujući sa ukupnim prometom ostvarenim prethodne godine došlo je do pada prometa od 77,96%.

1.1. Struktura prometa

¹ Pod terminom „Berzansko tržište“ podrazumijevamo trgovinu akcijama kompanija koje su kotirane na A i B listama crnogorskih berzi.

² Pod terminom „Slobodno tržište“ podrazumijevamo trgovinu akcijama koje se nalaze na slobodnom tržištu (ne kotiraju se na A i B listama), trgovinu obveznicama i trgovinu akcijama Fondova zajedničkog ulaganja (Investicionih fondova).

1.2. Kretanje berzanskih indeksa

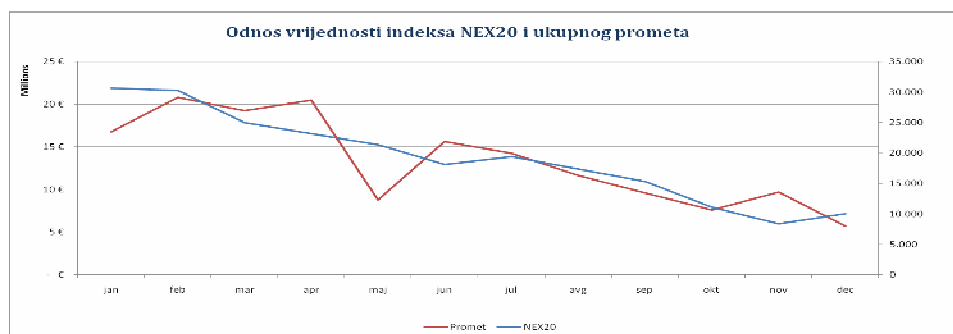
1.2.1. NEX20

Indeks NEX20 je formiran od 20 emitenata koji imaju najveću tržišnu kapitalizaciju, ostvareni promet i broj poslova na berzi NEX Montenegro. Indeks je težinski, što znači da se učešće pojedinog emitenta u indeksu određuje na osnovu kapitalizacije, prometa i broja sklopljenih poslova na berzi NEX Montenegro. Indeks NEX20 je u toku 2008. godine zabilježio pad od 70,72 % i našao se na nivou od 10.002,93 poena, 31. decembra 2008. godine.

Indeks NEX20 je u toku 2008. godine zabilježio pad od 70,72 % i našao se na nivou od 10.002,93 poena, 31. decembra 2008. godine.

NEX20	iznos	datum
vrijednost na 31.12.07	34,168.83	
vrijednost na 31.12.08	10,002.93	
Apsolutna promjena	-24.165,9	
procentualna promjena	-70,72%	
Maks. vrijednost u 12 mjeseci 2008	33,210.74	11/1/08
Min. vrijednost u 12 mjeseci 2008	7,052.32	4/12/08
Istorijska maks. vrijednost	48.617,88	7/5/07
Istorijska min. vrijednost	918,57	11/4/03

Iz grafičkog prikaza odnosa kretanja vrijednosti indeksa NEX20 i ukupno ostvarenog prometa na crnogorskim berzama možemo primijetiti da je kretanje ove dvije kategorije u mnogim djelovima ujednačeno. To nas može navesti na zaključak da je smanjenje prometa posledica smanjenja potražnje, što opet vodi ka smanjivanju cijena akcija i u konačnom ka smanjenju vrijednosti indeksa NEX20.

1.2.2. NEX PIF

Indeks NEX PIF je formiran od akcija šest Fondova zajedničkog ulaganja. Indeks je težinski što podrazumijeva da se učešće pojedinog fonda u indeksu određuje na osnovu kapitalizacije, broja kacija fonda i broja sklopljenih poslova na berzi NEX Montenegro.

Indeks NEX PIF se na kraju posmatranog perioda, našao na nivou od 5.844,64 poena, što predstavlja pad od 85,1% u odnosu na početak godine.

1.2.3. MOSTE

Indeks MOSTE je uveden 01. marta 2003. godine i obuhvata kretanje cijene akcija 29 kompanija iz različitih oblasti ekonomije s kojima se najčešće trguje na Montenegroberzi, kao i akcija šest Fondova zajedničkog ulaganja.

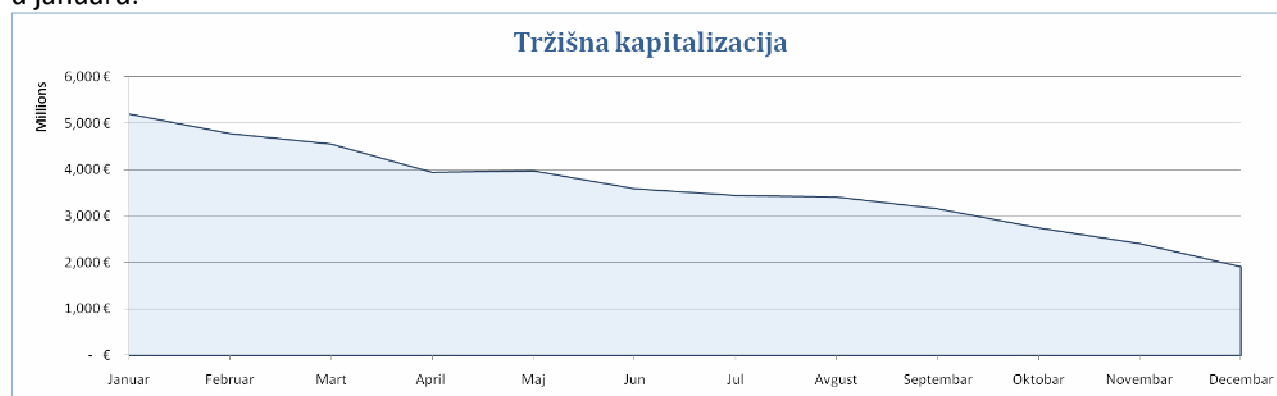
Indeks moste je cjenovni indeks i izračunava se u realnom vremenu na osnovu prosječne cijene hartija koje ulaze u sastav indeksa. Kriterijum za ulazak u sastav indeksa je frekvencija trgovanja s određenom hartijom, tj. njena likvidnost.

Indeks MOSTE se na kraju 2008. godine, našao na nivou od 390,32 poena, što predstavlja pad od 76,02% u odnosu na početak godine.

1.3. Tržišna kapitalizacija

Tržišna kapitalizacija je u posljednjem mjesecu 2008. godine dostigla vrijednost od 1.911.381.500 €,

što predstavlja smanjenje od 57,35% u odnosu na vrijednost kapitalizacije u decembru 2007. godine. Maksimalnu vrijednost ove godine, od 5.204.591.193€, tržišna kapitalizacija je dostigla u januaru.

2. Emisija hartija od vrijednosti po osnovu korporativnih aktivnosti

Vrsta emisije	Broj emisija	Iznos
Emisije akcija koje se vrše javnom ponudom	2	6.050.088,60 €
Zatvorena ponuda akcija postojećim akcionarima po osnovu prava preče kupovine	20	28.750.692,67 €
Zatvorena ponuda akcija upućena ka unaprijed određenim licima	10	39.820.602,14 €
Zatvorena ponuda osnivačima pri simultanom osnivanju akcionarskog društva	4	1.150.000,00 €
Emisije akcija po osnovu pretvaranja duga u akcijski kapital	6	7.713.115,72 €
Emisije akcija po osnovu pretvaranja rezervi u akcijski kapital	1	102.323.018,05 €
Emisije akcija po osnovu raspodjele dobiti	10	9.457.959,56 €
Emisije akcija po osnovu nenovčanog uloga	3	8.272.740,53 €
UKUPNO	56	203.538.217,27 €

2.1. Javne ponude za pružanje akcionarskih društava

U toku 2008. godine evidentirane su 24 javne ponude za preuzimanje akcionarskih društava.

3. Vrijednosti neto aktive investicionih fondova

3.1. Vrijednosti neto aktive investicionih fondova

Vrijednost neto aktive investicionih fondova u Crnoj Gori predstavlja ukupnu imovinu fondova uloženu u hartije od vrijednosti, nekretnine i novčanih sredstava, koja se nalaze na računima fondova ili su oročena, umanjenu za obaveze fonda (kreditna zaduženja fondova). Nakon snažnog rasta cijena u 2007. godini, u 2008. je došlo do pada cijena hartija od vrijednosti na tržištu što je uslovalo drastičan pad vrijednosti neto aktive investicionih fondova u Crnoj Gori. U narednoj tabeli i grafikonu je prikazano kretanje neto aktive fondova u 2008. godini, gdje se smanjenje vrijednosti fondova kretalo od 48,72% do 81,92%.

Vrijednost neto aktive fondova (prosječne) u januaru i decembru 2008. godine				
Naziv fonda	Vrijednost aktive u januaru 2008.	Vrijednost aktive u decembru 2008.	Promjena	
			Apsolutna	Procentualna
ATLASMONT	84.661.308,66 €	26.193.989,43 €	-58.467.319,23 €	-69,06%
EUROFOND	272.331.493,82 €	28.006.545,94 €	-244.324.947,88 €	-89,72%
HLT	96.055.454,91 €	20.926.794,31 €	-75.128.660,60 €	-78,21%
MIG	39.994.555,33 €	11.075.651,06 €	-28.918.904,27 €	-72,31%
MONETA	42.589.417,14 €	16.859.875,09 €	-25.729.542,05 €	-60,41%
TREND	95.974.288,44 €	23.082.261,37 €	-72.892.027,07 €	-75,95%
WBIF	7.487.984,50 €	3.084.368,47 €	-4.403.616,03 €	-58,81%
AKTIVA INTEGRA	2.365.886,89 €	1.113.791,20 €	-1.252.095,69 €	-52,92%
Ukupno	641.460.389,69 €	130.343.276,87 €	-511.117.112,82 €	-79,68%

3.2. Tržišne vrijednosti investicionih fondova u Crnoj Gori

Tržišne vrijednosti investicionih fondova predstavljaju cijene akcija investicionih fondova ostvarene na crnogorskim berzama u 2008. godini pomnožene sa ukupnim brojem akcija investicionih fondova. U ovom periodu, je bio prisutan trend smanjene tražnje investitora za hartije od vrijednosti, kao i za akcijama investicionih fondova, što je imalo implikacije u drastičnom padu vrijednosti akcija investicionih fondova na crnogorskim berzama. Od osam investicionih fondova, koliko postoji u Crnoj Gori, tržišne vrijednosti sedam investicionih fondova su smanjene, dok je rast ostvario jedino FZU "Western Balkan Investment Fund".

Tržišne vrijednosti fondova na početku i kraju izvještajnog perioda za 2008. godinu				
Naziv fonda	Tržišne vrijednosti 01.01.2008.	Tržišne vrijednosti 31.12.2008.	Promjena	
			Apsolutna	Procentualna
ATLASMONT	47.537.739,59 €	16.488.409,46 €	-31.049.330,13 €	-65,32%
EUROFOND	134.310.441,83 €	8.464.143,35 €	-125.846.298,48 €	-93,70%
HLT	94.487.067,57 €	13.582.233,00 €	-80.904.834,57 €	-85,63%
MIG	26.412.172,08 €	3.191.836,41 €	-23.220.335,67 €	-87,92%
MONETA	32.115.455,30 €	7.642.897,50 €	-24.472.557,80 €	-76,20%
TREND	65.305.318,94 €	11.269.417,43 €	-54.035.901,51 €	-82,74%
WBIF	15.000.000,00 €	27.000.000,00 €	12.000.000,00 €	80,00%
AKTIVA INTEGRA	2.667.950,00 €	1.067.180,00 €	-1.600.770,00 €	-60,00%
Ukupno	417.836.145,31 €	88.706.117,15 €	-329.130.028,16 €	-78,77%

III Podaci o tržištu kapitala u Crnoj Gori u 2009. godini

1. Promet

U toku 2009. godine na crnogorskim berzama je ukupno ostvareno 404.791.924€ prometa. Upoređujući ove podatke sa podacima o ostvarenom prometu u toku 2008. godine dolazimo do zaključka da je u toku 2009. godine došlo do povećanja prometa u iznosu od 152,46%.

2 Struktura prometa

Naziv segmenta	Promet	% učešće
Akcije	378.916.020 €	93,61%
FZU	9.534.223 €	2,36%
Obveznice	16.341.681 €	4,04%

3. Kretanje berzanskih indeksa

NEX20

Indeks NEX20 je u toku 2009. godine zabilježio rast od 45,95% i našao se na nivou od 14.598,88 poena, 31. decembra 2009. godine.

NEXPIF

Indeks NEX PIF se na kraju 2009. godine, našao na nivou od 7.020,66 poena, što predstavlja rast od 20,12% u odnosu na početak godine.

MOSTE

Indeks MOSTE se na kraju 2009. godine, našao na nivou od 638,99 poena, što predstavlja rast od 36,09% u odnosu na početak godine.

4. Korporativne aktivnosti

U narednoj tabeli je dat pregled emisija koje predstavljaju novi kapital.

Vrsta emisije	Broj emisija	Iznos
Emisije akcija koje se vrše javnom ponudom	1	1.640.000,00 €
Zatvorena ponuda akcija postojećim akcionarima po osnovu prava preče kupovine	6	19.622.417,92 €
Zatvorena ponuda akcija upućena ka unaprijed određenim licima	8	138.458.681,66 €
Zatvorena ponuda osnivačima pri simultanom osnivanju akcionarskog društva	1	5.000.000,00 €
Emisije akcija po osnovu pretvaranja duga u akcijski kapital	5	144.221.792,89 €
Emisije akcija po osnovu raspodjele dobiti	3	4.037.456,29 €
Emisije akcija po osnovu nenovčanog uloga	1	1.503.534,73 €
UKUPNO	25	314.483.883,50 €

5. VRIJEDNOSTI NETO AKTIVE FONDOVA ZAJEDNIČKOG ULAGANJA

Vrijednost portfelja fondova (prosječne) u januaru i decembru 2009. godine				
Naziv fonda	Vrijednost aktive u januaru 2009.	Vrijednost aktive u decembru 2009.	Promjena	
			Apsolutna	Procentualna
ATLAS MONT	31,246,054.03 €	57,738,640.96 €	26,492,586.93 €	84.79%
EUROFOND	40,384,144.01 €	71,634,721.06 €	31,250,577.05 €	77.38%
HLT	25,406,194.11 €	27,143,352.52 €	1,737,158.41 €	6.84%
MIG	15,020,442.39 €	28,367,872.62 €	13,347,430.23 €	88.86%
MONETA	22,400,445.06 €	38,689,099.92 €	16,288,654.86 €	72.72%
TREND	28,022,336.62 €	53,987,808.03 €	25,965,471.41 €	92.66%
WBIF	2,813,426.98 €	2,931,816.03 €	118,389.05 €	4.21%
UKUPNO:	165,293,043.20 €	280,493,311.14 €	115,200,267.94 €	69.69%

6. Tržišne vrijednosti fondova zajedničkog ulaganja u Crnoj Gori

Tržišne vrijednosti fondova na početku i kraju izvještajnog perioda za 2009. godinu				
Naziv fonda	Tržišne vrijednosti 12.01.2009.	Tržišne vrijednosti 31.12.2009.	Promjena	
			Apsolutna	Procentualna
ATLAS MONT	10,496,433.47 €	17,515,006.74 €	7,018,573.27 €	66.87%
EUROFOND	11,022,437.48 €	14,451,640.25 €	3,429,202.77 €	31.11%
HLT	19,031,188.80 €	14,541,780.16 €	-4,489,408.64 €	-23.59%
MIG	3,849,947.01 €	7,239,216.60 €	3,389,269.59 €	88.03%
MONETA	6,114,318.00 €	12,106,349.64 €	5,992,031.64 €	98.00%
TREND	10,963,806.11 €	12,167,150.68 €	1,203,344.57 €	10.98%
WBIF	27,000,000.00 €	27,000,000.00 €	0.00 €	0.00%
UKUPNO:	88,478,130.87 €	105,021,144.07 €	16,543,013.20 €	18.70%

IV Ingerencije komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore

Komisija je organizacija Crne Gore, sa svojstvom pravnog lica, osnovana radi uredivanja i nadzora izdavanja hartija od vrijednosti i njihove trgovine.

U obavljanju poslova utvrđenih zakonom, Komisija je samostalna i nezavisna i odgovorna za svoj rad Skupštini Crne Gore.

Komisija je nadležna za:

- 1) donošenje pravila o sprovođenju ovog zakona, kada je za to ovlašćena;
- 2) vršenje nadzora nad primjenom ovog zakona i svih pravila donijetih na osnovu njega;
- 3) davanje odobrenja za javnu ponudu hartija od vrijednosti i evidentiranje emisija hartija od vrijednosti čija se prodaja ne vrši javnom ponudom;
- 4) vršenje nadzora nad sprovođenjem javne ponude hartija od vrijednosti;
- 5) davanje dozvola za rad i davanje saglasnosti na odgovarajuća akta tržištima hartija od vrijednosti, ovlašćenim učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti i Centralnoj Depozitarnoj Agenciji;
- 6) davanje dozvola za rad i davanje saglasnosti na odgovarajuća akta kolektivnih investicionih šema osnovanih u skladu sa posebnim zakonom;
- 7) davanje saglasnosti na odluku o imenovanju izvršnih direktora licima kojima izdaje dozvolu za rad;
- 8) vodenje registara i drugih evidencija u skladu sa odredbama ovog zakona u koje zainteresovana lica slobodno mogu izvršiti uvid;
- 9) određivanje opštih uslova koje moraju ispuniti fizička lica koja se profesionalno bave trgovanjem hartijama od vrijednosti;
- 10) promovisanje i podsticanje visokih standarda zaštite interesa investitora u hartije od vrijednosti i integriteta ovlašćenih učesnika;
- 11) kontrolu sprovođenja poslovanja lica koja se profesionalno bave trgovanjem hartijama od vrijednosti, uključujući suspenziju i oduzimanje dozvola za rad;
- 12) preduzimanje mjera i obezbjeđivanje funkcionisanja tržišta hartija od vrijednosti, na redovan i pošten način, uz transparentno informisanje;
- 13) utvrđivanje načina i obima trgovanja na tržištu hartija od vrijednosti;
- 13a) utvrđivanje najviše vrijednosti provizija i drugih naknada koje za svoje usluge naplaćuje berza, kada ocijeni da njihova visina destimuliše razvoj tržišta hartija od vrijednosti;
- 13b) bliže uređivanje emitovanja i prometa kratkorocnih hartija od vrijednosti;
- 14) preduzimanje aktivnosti u cilju očuvanja interesa lica koja su uložila u hartije od vrijednosti i sprečavanje nezakonite, nečasne i neispravne prakse u poslovima sa hartijama od vrijednosti;
- 15) preduzimanje mjera, vršenje kontrole i istraživanja radi sprječavanja zloupotreba na tržištu hartija od vrijednosti;
- 16) saradnju sa drugim srodnim institucijama u Republici i van nje;
- 17) preduzimanje ostalih mjera i obavljanje drugih poslova u skladu sa zakonom.

Pored pravila za koje je drugim odredbama ovog zakona posebno ovlašćena da ih donosi, Komisija može donositi pravila koja se odnose na:

- 1) podnošenje zahtjeva za dobijanje dozvole za rad, izdavanje dozvole i druga pitanja u vezi sa tim;
- 2) registrovanje dozvola i izdavanje njihovih duplikata;
- 3) kvalifikacije, iskustvo i obuku koja se zahtijeva od fizickih lica kojima se izdaje dozvola za rad, ispit koji podnosilac zahtjeva mora položiti i okolnosti u kojima se ne moraju ispuniti ovi zahtjevi;
- 4) sacinjavanje godišnjih i drugih periodičnih izvještaja Komisiji od lica koja su dobila dozvolu za rad;
- 5) utvrđivanje hartija od vrijednosti koje se mogu kotirati, kao i na uslove pod kojima se trgovanje tim hartijama može obustaviti;
- 6) detaljnije vodenje racuna koji se mogu otvoriti u skladu sa ovim zakonom i utvrđivanje podataka koji obezbjeđuju sacinjavanje bilansa stanja i bilansa uspjeha;
- 7) informacije koje mora sadržati izvještaj revizora sacinjen u skladu sa ovim zakonom;
- 8) formu i sadržaj reklamiranja koji se odnose na poslove sa hartijama od vrijednosti, uz mogućnost ograničenja lica koja se mogu reklamirati.
- 9) transakcije sa hartijama od vrijednosti kupljenim u skladu sa ugovorima o reprodaji i hartijama od vrijednosti prodatim u skladu sa ugovorima o reotkupu (REPO poslovi);
- 10) obavljanje kastodi poslova.

Komisija je dužna da nacрте pravila objavi na svojoj internet stranici, najkasnije 14 dana prije usvajanja, sa pozivom zainteresovanim licima da daju primjedbe, predloge ili sugestije.

Pravila Komisije koja imaju karakter opštih akata objavljuju se u "Službenom listu Republike Crne Gore".

Komisija može izdati uputstva, biltene, mišljenja i druge relevantne izjave koje se smatraju potrebnim za sprovođenje ovog zakona.

KOMISIJA ZA HARTIJE OD VRIJEDNOSTI CRNE GORE

PERIODIČNI IZVJEŠTAJ O STANJU NA TRŽIŠTU KAPITALA 01.01-31.03.2010

Promet i transakcije

Ukupan promet ostvaren na crnogorskim berzama u posmatranom periodu iznosio je 14.534.076 €, odnosno 46,48% manje nego u prva tri mjeseca 2009. godine.

period	Naziv segmenta		Ukupno
	Berzansko tržište	Slobodno tržište	
jan.10	851.092 €	6.030.596 €	6.881.688 €
feb.10	1.239.288 €	2.477.519 €	3.716.807 €
mar.10	1.563.999 €	2.371.582 €	3.935.581 €
Ukupno	3.654.379 €	10.879.697 €	14.534.076 €

Ukupan broj transakcija ostvaren na crnogorskim berzama u prva tri mjeseca 2010. godine iznosio je 6.082, odnosno 64,39% manje nego u istom periodu prethodne godine.

period	Naziv segmenta		Ukupno
	Berzansko tržište	Slobodno tržište	
jan.10	463	902	1.365
feb.10	688	1.588	2.276
mar.10	736	1.705	2.441
Ukupno	1.887	4.195	6.082

Struktura prometa

Trgovinom akcijama kompanija ostvareno je 11.760.849€ prometa ili 80,92% ukupnog prometa, trgovinom akcijama fondova zajedničkog ulaganja ostvareno je 718.008€ prometa ili 4,94% ukupnog prometa, dok je promet obveznicama iznosio 2.055.219€ ili 14,14% ukupnog prometa.

Pregled prometa akcijama Fondova zajedničkog ulaganja

Naziv fonda	Oznaka	Broj transakcija	Promet
FZU ATLASMONT PODGORICA	ATMO	241	140.457 €
FZU EURO-FOND PODGORICA	EURF	187	118.432 €
FZU HLT-FOND PODGORICA	HLTA	244	113.280 €
FZU MIG PODGORICA	MIGF	77	48.278 €
FZU MONETA PODGORICA	MONF	303	245.483 €
FZU TREND PODGORICA	TREN	92	52.081 €

Indeksi

Indeks NEX20 je u posmatranom periodu zabilježio rast od 2,27% i našao se na nivou od 14.930,19 poena.

NEX20	iznos
vrijednost na 01.01.10	14.598,88
vrijednost na 31.03.10	14.930,19
Apsolutna promjena	331,31
procentualna promjena	2,27%

Indeks NEX PIF se na kraju marta, našao na nivou od 6.877,79 poena, što predstavlja pad od 2,03% u odnosu na početak godine.

NEXPIF	iznos
vrijednost na 01.01.10	7.020,66
vrijednost na 31.03.10	6.877,79
Apsolutna promjena	-142,87
procentualna promjena	-2,03%

Indeks MOSTE se na kraju marta 2010. godine, našao na nivou od 604,44 poena, što predstavlja pad od 5,41% u odnosu na početak godine.

MOSTE	iznos
vrijednost na 01.01.10	638,99
vrijednost na 31.03.10	604,44
Apsolutna promjena	-34,55
procentualna promjena	-5,41%

